



Kompetencja 1 – KOMUNIKOWANIE SIĘ

Scenariusz lekcji 1 – Sposoby porozumiewania się

Składnik kompetencji:
Komunikacja i style
komunikowania się





Scenariusz lekcji 1 – Sposoby porozumiewania się

Materiał nauczania:	<ul style="list-style-type: none">• komunikacja werbalna i niewerbalna (TA8),• zasady aktywnego słuchania,• bariery komunikacyjne (TA8),• efektywność komunikowania się (TA9).
Środki dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none">• komputery z dostępem do sieci Internet,• wideoprojektor lub OTVC projekcyjny o przekątnej min. 42",• drukarka czarno-biała,• karty z tekstem przewodnim,• flipchart z kompletem różnokolorowych pisaków,• System Informatyczny eduKariera.
Ćwiczenia:	<ul style="list-style-type: none">• rozpoznawanie na przykładzie stylów komunikowania się,• dostosowywanie stylów komunikowania się do określonych sytuacji.
Czas trwania:	45 minut

Organizacja zajęć i przebieg lekcji

Nauczyciel na początku zajęć odblokowuje w systemie informatycznym eduKariera treść kształcenia w zakresie „Komunikacja i style komunikowania się” w celu umożliwienia uczniom zapoznania się z materiałem.

Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę lekcji, wykorzystując podręcznik w systemie eduKariera w dwojaki sposób:

- wariant I (krótszy) – prezentując za pomocą wideoprojektora kartę stylów komunikowania się „Style komunikacji – jak je rozpoznać” (załącznik nr 1),
- wariant II (dłuższy) – rozdając uczniom wydrukowaną kartę z załącznika nr 1.

Nauczyciel wyjaśnia, że tematem lekcji są style komunikowania się, omawia każdy styl komunikacji, czym się charakteryzują i kiedy można je efektywnie zastosować. Następnie zachęca uczniów do dyskusji i pyta czy są w stanie określić swój styl komunikowania się? Prosi wybranych uczniów o przedstawienie swoich odpowiedzi i krótkie uzasadnienie.

W dalszej części lekcji przechodzi do ćwiczeń.

Ćwiczenie 1: Skuteczna Komunikacja

Nauczyciel dzieli klasę na 6 grup. Każda grupa otrzymuje kartki papieru i długopisy. 3 grupy udzielają odpowiedzi na pytanie: Co pomaga w efektywnym komunikowaniu się? 3 pozostałe grupy odpowiadają na pytanie: Co przeszkadza w efektywnym komunikowaniu się?

Uczniowie w grupach zapisują na kartkach w punktach swoje odpowiedzi. Przeznaczony czas na tę część ćwiczenia wynosi 5 minut, po tym czasie nauczyciel prosi uczniów w grupach o wyznaczenie lidera, który odczyta pomysły grupy. Nauczyciel robi zapisy haseł (niepowtarzających się) na tablicy według schematu:



Scenariusz lekcji 1 – Sposoby porozumiewania się

Co pomaga?	Co przeszkadza?
•	•
•	•
•	•
•	•

Po odczytaniu zapisów wszystkich grup nauczyciel zachęca uczniów do analizy haseł i podsumowuje zadanie.

Ćwiczenie 2: Style komunikacji – oceń prawdziwość poniższych zdań

Nauczyciel prosi uczniów o indywidualne rozwiązanie ćwiczenia, czytając pytania lub na wydrukowanych kartkach (wyselekcjonowane zdanie z systemu):

Przeczytaj poniższe stwierdzenia, a następnie określ, czy stwierdzenie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F):

1. Osoba stosująca bierny styl komunikowania się unika wyrażania własnych opinii. (P/F)
2. Osoba stosująca agresywny styl komunikowania się liczy się ze zdaniem innych. (P/F)
3. Osoba stosująca bierny styl komunikowania się potrafi bronić swoich racji. (P/F)
4. Osoba stosująca asertywny styl komunikowania się jest pewna swoich racji. (P/F)
5. Osoba stosująca agresywny styl komunikowania się dąży do osiągnięcia celu, nie licząc się z kosztami. (P/F)
6. Osoba stosująca asertywny styl komunikowania liczy się ze zdaniem innych. (P/F)
7. Osoba stosująca bierno-agresywny styl komunikowania stara się uniknąć bezpośredniej konfrontacji. (P/F)
8. Osoba stosująca bierno-agresywny styl komunikowania się przekłada zdanie innych nad swoje. (P/F)

Po zakończeniu ćwiczenia nauczyciel podsumowuje je. Następnie przechodzi do ostatniego ćwiczenia.

Ćwiczenie 3: Style komunikacji

Nauczyciel prosi uczniów o rozwiązanie ćwiczenia na komputerach. W przypadku ograniczonej liczby komputerów nauczyciel dzieli klasę na grupy.

Od dawna już zbierasz pieniądze na iPada. Brakuje ci na niego jeszcze około 1200 zł, więc w czasie wakacji postanowiłeś(-aś) podjąć pracę kelnera(-ki) w lokalnej restauracji. Wiesz, że na co dzień będziesz tam współpracować z kelnerami, kucharzami i kierownikiem oraz że codziennie będziesz mieć kontakt z klientami. Jak będzie wyglądała wasza wspólna komunikacja?

Zastanów się, jakiego języka będziesz używał(-a), zwracając się do osób z poszczególnych wymienionych grup, a następnie dopasuj zasugerowane poniżej style komunikacji do osób wyszczególnionych w lewej kolumnie.



Scenariusz lekcji 1 – Sposoby porozumiewania się

Z innymi kelnerami
będę rozmawiał(-a)

grzecznie i z szacunkiem, uważnie słuchając, nie przerywając im i nie krytykując ich. Te rozmowy będę prowadzić, posługując się językiem ogólnym.

Z kucharzami będę
rozmawiał(-a)

grzecznie i z szacunkiem, uważnie słuchając i nie przerywając. Będę też wyrażać swoje opinie i spostrzeżenia i będę otwarcie mówić o tym, co mi się nie podoba. Te rozmowy mogę prowadzić, posługując się językiem potocznym.

Z kierownikiem będę
rozmawiał(-a)

grzecznie i z szacunkiem, uważnie słuchając, nie przerywając, jednak broniąc swoich racji i przekonań. Te rozmowy będę prowadzić, posługując się językiem ogólnym.

Z gośćmi będę
rozmawiał(-a)

W trakcie trwania ćwiczenia nauczyciel pyta uczniów o uzasadnienie swoich decyzji i przeprowadza na ten temat pogadankę.

Zadanie domowe:

Na zakończenie lekcji nauczyciel zadaje pracę domową:

Jakie są zalety i wady poszczególnych stylów komunikacji? oraz rozwiązanie ćwiczeń i studium przypadku w systemie **eduKariera**.



Scenariusz lekcji 1 – Sposoby porozumiewania się

Załącznik nr 1:

Style komunikacji – jak je rozpoznać

	KOMUNIKACJA NIEWERBALNA			KOMUNIKACJA WERBALNA		
Styl	Kontakt wzrokowy	Postawa ciała	Gesty	Siła głosu	Ton głosu	Forma przekazu
BIERNY	Minimalny (skierowany w dół)	Defensywna	Zakłopotanie i nerwowość	Cichy, niepewny	Usprawiedliwiający	Samooskarżanie, ustępowanie, niepewność
AGRESYWNY	Maksymalny (natarczywy)	Ekspansywna	Zagarnianie cudzej przestrzeni	Podniesiony	Oskarżający, krytykujący, rozkazujący	Wtrącanie się, przerywanie rozmówcy, ośmieszanie innych
BIERNO-AGRESYWNY	Minimalny (skierowany w bok)	Zamknięta (napięta)	Zniecierpliwienie	Zróznicowany	Zgryźliwy	Wymijające odpowiedzi
ASERTYWNY	Dostateczny (nienachalny)	Otwarta	Zachowanie zharmonizowane z wypowiedzią	Spokojny, neutralny	Życzliwy	Konkretne przedstawienie racji, merytoryczne podejście do dyskusji